

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Germanica

Châteillon, Sébastien

[S.l.], 1558

In Hvnc Libellvm Præfatio interpretis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54866](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54866)

3

IN HVNC LIBEL-
LVM PRAEATIO
interpretis.

LIBELLVS hic mihi sic placuit, vt latinitate donandum putauerim. Oratio breuis est, et pregnans: quam cum viridario conferre possis, paruo quidem, sed ita confito, vt nulla ibi fraxinus, nulla tilia, aut platanus, nulla deniq; visatur arbor earum, quae ad voluptatem, non ad fructum seruntur, sed plenum sit omni genere frugiferarum arborum. Sic libellus hic nullo dictionis lenocinio, nullo fuco, aut illecebris, & quasi flosculis orationis lectorem denuulcet: sed mera praeccepta tradit, eaq; fructuosissima, & ad hominis Christiani institutionem maximè conducibilia. Est autem propter breuitatem aliquantò obscurior: ideoq; nec semel, nec oscitanter legendus. Illud etià addo, si quis libellum hunc legere velit, vt sciat, non, vt praestet quae in eo scripta sunt, eum frustra legere. Aratro manum admoneas oportet, si percipere vis artem agriculture.

De translatione mea sic accipe. Au-

A 2

thors

P R A E F A T I O.

thori nihil nec adieci, nec detraxi: obscuritate in tanta breuitate vitare in transferendo non magis potui, quam author in scribendo. Sed lectori suadeo, vt eum & sepius, & attentius legat: præbebit hoc vicem commentarij. Verbis vsus sum quibusdam nouis, videlicet his: Egoitas, Ipsitas, Meitas, Velitur, Deificatus, Displicentia, Personalitas: ad quem vsus coëgit me necessitas, quod author ita loquitur, in quo non magis reprehendi debeo, quam Cicero, qui Appiãtatem & Lentulitatem non dubitauit dicere. Debemus omnino, vbi res postulat, verbis imperare, non seruire.

Libri titulus. Libri titulus erat, Theologia Germanica. **Author.** Author nõ nominatur, tantum scribitur in quadam præfatiuncula, eum fuisse vnum de ijs, quos vocat teutonicos Dominos (Galli vocant Equites Rhodios) eundemq; sacerdotem & custodem in domo Teutonicorum Francofordie.

Argumentum: Argumentum est, de Novo homine, siue noua creatura. Tradit enim rationem, qua possit homo in integrum restitui, & ad Deum, à quo defecit, reuerti: quæ sanè vera germanaq; theologia est. Est autem hæc ratio. Cum perierit homo voluntatem suam sequendo, necesse est, si vult instaurari, vt (quoniam contrario-

rura

rum contraria sunt remedia) discedat à
 voluntate sua, Deiq; voluntatē sequatur:
 quippe cū sit hominis voluntas Dei vo- Act: 7. f.
 luntati contraria, & nemo possit duobus Math. 6. 5.
 contrarijs dominis seruire. Sed quemad-
 modū seipsum cecare, aut necare homo
 potest, illuminare, aut in vitam reuocare
 non item: ita seipsum, & porro vniuersam
 stirpem suam perdere Adamus volunta-
 te sua sequenda, potuit: sed seruare nec ip-
 se, nec quisquam alius, eius peccato perdi-
 ditus, potuit. Itaq; ad mundi salutem ne-
 cesse fuit, vt existeret aliquis expers pec- Hebr. 7. d
 cati, qui alios à peccato vindicare, & vi- Math. 28. d
 te viam docere posset. Is est Iesus Christus,
 viuētis Dei filius, cui omnis potestas in
 celo & in terra data est: qui non solum
 docet hanc viam salutis, sed etiam vires
 confert homini per fidem, ad eam ambu- Iac. 2. c.
 landam. Fidem ego intelligi volo, non
 mortuam illam (nam ea non magis fi-
 des est, quā homo mortuus homo est) sed
 viuam et operosam, qualem, & cuius ope-
 ra, atq; effecta describit Petrus his verbis: 2. Pet. 1. b
 Vos verò in hoc omni studio incūbite, ac-
 quirentes in fide vestra virtutem, in virtu-
 te scientiam, in scientia temperantiam, in
 temperantia patientiam, in patientia pie-
 tatem, in pietate fraternum amorem, in
 A 3 fraterno

P R E F A T I O .

fraterno amore charitatem. Hæc enim si
in vobis inerunt & abundabunt, nõ ocio-
sos vos, aut inertes efficient ad Domini
nostri Iesu Christi cognitionem. Cui verò
non adsunt hæc, cæcus est, cæcutiens, obli-
vione captus expiationis veterum suorum
peccatorum. Proinde magis studete, fra-
tres, rectè factis ratum efficere vestri voca-
tum, ac electionem. Hæc enim facientes,
nunquam delinquetis. Hæc Petrus, de
vera, vivaq; fide loquens: quæ non solum
homini prestat, vt ei peccata merito
Christi condonentur, verum etiam efficit,
vt quemadmodum antea præbuit membra
sua ministra iniustitiæ ad peccandum, sic
ea deinceps ministra præbeat iustitiæ ad
rectè faciendum. Et quia in hoc loco Pe-
trus quandam quasi scalam salutis descri-
bit, placet eam explicare, vt apertius vide-
amus, quibus gradibus ascendendû sit, neu
quis in primo gradu consistat, seq; iam ad
salutem peruenisse putet, à qua tot gradi-
bus adhuc distet. Igitur fides (vt habet
Petri sententia) virtutem parit: hoc est,
fortitudinem, & vires ad ea præstanda,
quæ ex Dei doctrina facienda credideris.
Exempli gratia: Precepit Christus, vt a-
memus inimicos nostros, eisq; benè facia-
mus, qui nobis malè faciunt. Hoc fieri pos-
se

Ro. 6. b

Scala salu-
tis.
Fides. vir-
tutis.

Math. 5. 8
Luc. 6. d

se, sunt, qui non credant: itaq; oderunt in-
 micos suos, eisq; male faciunt. Alij, Dei
 ope fieri posse credunt: itaq; inimicis suis
 bene faciunt. Perpende singulas sectas,
 aut singulos homines: inuenies eos, qui hæc
 fieri posse credunt, eadẽ facere et ab eodem
 Christo, à quo fide donati sunt, etiam for-
 titudine donari ad exequenda præcepta.
 Nec enim frustra dictum est, omnia esse Marc. 9. d
 possibilis credenti. Atq; idem dico in v-
 niuersum de cæteris Christi præceptis: Fiat Math. 8. b
 tibi, inquit, sicut credidisti. Hoc in vni-
 uersum accipiendum est: quantum quisq;
 fidei habet, tantum habet & virtutis.

Virtus parit scientiam. Vera enim sci- Scientia
 entia in experientia consistit: vt, qui ali-
 quid præstare potuit, is tum demum certò
 sciat (quod antea, cum crederet certò ne-
 sciebat) id præstari potuisse. Exemplo sunt Nu. 14. d
 Iosua & Calebus ceteriq; Israëlita, qui
 Chananeos superarunt. Ii enim tum de-
 mum verè sciuerunt eos potuisse supera-
 ri, cum antea credidissent. At ceteri Is- Hebr. 3. d
 raelita, qui id fieri non posse crediderant,
 nõ potuerunt: itaq; nesciuerunt. Sic hodie,
 qui non credunt eam esse potentiam Chri-
 sti, vt possit caput serpentis sub pedibus
 credentium conterere, non possunt resiste-
 re peccatis: ideoq; id fieri posse nesciunt,
 A 4 itaq;

P R A E F A T I O.

itaq; negant. Sed qui credunt, possunt per
 fidem: & porro fieri posse certo sciunt, ita
 Philip. 4. c. que affirmant.

Temperantia. Scientia parit temperantiam. Hae es
 nim scientia confirmatus homo, pergit ad
 1. Cor. 9. 1 metam, eundem successum sperans in re-
 liquis, ideoq; sese abstinere à corporeis cupi-
 ditatibus, & voluptatibus, quae contra ani-
 mum militant, ne ab ijs impeditus, palma
 fraudetur.

Patientia. 4. Reg. 18.
 2. Esdr. 4. Iam quemadmodum Chaldaei rebellan-
 tem Hierosolymam (quae ipsis antea ultro
 seruiuerat) persequabantur et vexabant,
 idemq; fieri solet in omnibus subditorum
 rebellionibus: ita cupiditates & volupta-
 tes (quibus antè ultro seruiuimus) cum
 aduersus eas temperantia rebellamus, ve-
 xant nos desiderio sui: tantoq; dolore affi-
 ciunt, quanto eas amore persecuti fuimus,
 quem quidem dolorem fortiter constan-
 terq; ferre, opus est patientiae.

Pietas. Et quia scimus dolorem hunc, qui in
 resistendo cupiditatibus affectionibusq; vi-
 tiosis, ac ferendis iniurijs, ferendus est,
 Psalm. 143 maiorem esse viribus nostris: Dominum
 eum Davide confideter inuocamus, qui ma-
 nus nostras ad bellum hoc erudiat atq; do-
 ceat, nobisq; ad vincendum vires conferat:
 quae quidem inuocatio & confisio, pietas est.

Hac

Hac deinde pietate à Deo beneficia consecuti, eum propter hæc beneficia redamamus, eiq; gratiam referre cupimus. Ita enim natura comparatum est, vt eum redames, qui tibi amore suo bene fecerit. Sed quoniam ei nihil conferre possumus (nec enim bonis nostris indiget, cum omnia sent ipsius) conuertimus amorem nostrum in eos quos ipse amat, nobisq; comendat, videlicet pios, eisq; præ amore bene facimus.

Fraternus
an. orPsalm. 15
Psalm. 23
A. 17. f.

Et quoniam amor hic, quo Deum, & Charitas. porro fratres nostros, propter Dei in nos beneficia prosequimur, imperfectus est (quippe coniunctus cum amore nostri, hoc est, utilitatis nostræ) nunquam crescere desinit, donec peruenerit ad perfectionem. Videmus enim hoc naturaliter fieri in stirpibus & animantibus, in omnibus deniq; rebus, vt crescendi finem non faciant, donec peruenerint ad adultam ætatem. Ita fit, vt eò usq; procedamus, vt Deum, non quia nobis bonus est, sed quia bonus est, amemus: quemadmodum natura fit, vt ea, quæ pulchra sunt, amemus hoc ipso nomine, quòd pulchra sunt, quamuis nulla inde nobis utilitate proposita. Est autem Dei pulchritudo, bonitas ipsa, propter quam vnã nulla vel premij spe, vel pœnarum formidine amari debet. Hæc

A 5 illa

P R E F A T I O.

Io. 4. b. c.
 Illa est à Petro charitas appellata, perfectus amor Dei: ad cuius perfectionem, sicut ad finem, nituntur electi Dei, nihil enim est amore Dei perfectius, aut veterius: quin ipsemet Deus amor est. Hunc amorē si quis consecutus est, is omni egoitate & meitate spoliatus (ut auctoris nostri verbis utar) unum Deum, ut bonum, amat, & porro omnia, quae Deus ipse amat: hoc est omnia, quae usquam sunt, excepto peccato. Nihil enim non amat Deus, nisi peccatum. Hunc Dei amorens propositum habet hic libellus, & ad eum consequendum viam docet. Beatus, qui ad metam gnauiter contendit, & in hoc curriculo perseveranter currit. Si enim currentem mors occupauerit, tamen morietur miles Christi, & ab eo apud patrem agnossetur: quemadmodum in Lege desponsa viro puella, quamuis nondum conuenerit, tamen coniux habetur & nuncupatur.

Deu. 22. d

